

M A G Y A R M E R K U R

1789-dik éfztendőben.

*A Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. külörös engedelmével.**Szerdán Szent - György - Havának 22 - dik Napján.**Hazabeli tudósítások.*

A ' Likáni vég-vidékről Márt. 28án. Bizonyosnak mondhatom, hogy határ-széleinken minde-nütt nagyok a' készületek Bihats és Vakup-nak vivására. Jóllehet minden szükséges dolgok feles számmal meg - vagynak , mellyek az ostromláshoz és sántzolóshoz tartozandók ; mindazáltal szüntelen építetnek még a' hegyes karók , spanyol forompók , ostrom-lajtorják és hidak. Hogy ezen két erősségeknek ostromoltatások közel vagyon , A' Fő Vezérnek Laudonnak tsak mostan érkezett parantsolatja még nagyobb hitelt-ád reája, melly parantsolat szerént a' vég-helyi élés - házokban találkozó eleségnek lajstroma elküldettefsék. Az első osztály , melly Bihatsot fogja ostromolni , és 8000 emberekbül áll , egész készületel vagyon , és várja a' parantsolatot az indulásra.

H H

A.

A' Törökök sem akarnak el-öszlött tsoportokban har-
tzolni, ha igaz az, hogy Bányaluka megett 20000
emberek táborba szállottak. Minden környül - állások
szerént az idei táborozás kemény ütöközetekkel fog
kezdödni, a' mellynek ki-menetelétől Bosznyának sor-
sa függ. Tsak jó időnk, és vitéz népünk egészséges,
légyen.

Horváth országbul. Ápril. 4én az ellenségek leg-
először a' Likáni ör-állainkra ütöttek Szullazeva-Sztá-
zánál; de magok el-árulták szándékjokat 3 ágyú-lövé-
ssel, külömben nagyon árthattak volna nekünk. Az
ágyu-sütés a' Törököknek szokott jelek, hogy az ál-
tal a' külömbféle várakból öszve-gyűljenek. Kerpan
Zászló-tartó ezen jel-adásra 100 emberekkkel el-küldet-
teték kémlelés okáért, ki is az ellenséget 3 tsoport-
okban észre vette. Ezt értésére adta Frölikh Ober-
sternek és egy erdőnek magas halmára vonta magát,
a' honnét az ellenséget tekéngette. A' Törökök haj-
nál-hafadásától fogva dél-előtt való 11 óráig mind in-
káb közelgetének, és egyszerre meg-támadák a' mie-
inket zengő musika-szóval; de olly derekason fogad-
tattak a' mieinktől, hogy rendetlenül viszfza térének.
Viszfza-menet tsak ugyan 600 juhokat és 69 ökröket
a' legelő-mezőről el-hajtottanak magokkal. — 6án
munkásaink Czettinnél a' Törököktől meg támadtattak;
de mivel hogy ezek a' munkások 2 batalljon gyalog-
ságoknak óltalmok alatt dolgozának, az ellenségeknek
veszteséggel kellett hátrálniok, és részüinkről el-esett
1 és 4en sebbe ejtettettek.

Zemlénből iratik, hogy borral meg-rakott nagy
számu hajók érkeztek Uj-Vidékre, és ő Felségének
rendelése szerént a' bornak itzójét 4 krajtz. veheti a'
köz-ember. Nem helytelen vélekedés az, hogy a'
múlt nyáron a' fok betegségek a' katonaságnál több-
nyire

nyire onnét származtak, mivel a' bornak itzéje ritkán volt 9, 10 krajtz. alább vehető, és következésképen ezen enyhítő és erősítő italhoz nem juthata a' katonára. Sokszor a' jó-bor az ispotályokban is hathatóbb és hasznosabb volna, mint akarmelly egyéb orvosság; kiváltképen a' vér-hasra nézve. Eképen egy tabori *Superior* valamelly Török háborúban azt javaslá, hogy egyébbel ne éljenek ezen nyavalya ellen, hanem Burgundi borral, és fokaknak életek megtartását magára vállalá, ha elégséges bor adatnék néki. — Hiteles személytől hallatik, hogy a' Belgrádiak tellyes igyekezettel és készüllettel vagynak, hogy Zemlinre által-tsapjanak. 11én ejtszakának idején 18 fegyveres Törökök jövének a' hadi szigetre, de a' kik tsupán tsak egynéhány marhákért jöttek, és egyébhez nem fogtak. Azomban nálunk szemes vizgázással vagynak, mivel az ellenségek 10 fajkákat el fegyverkezettettek. 13án a' Belgrádi kapu elejbe sántz-kosarak és 4 ágyúk helyhezttettek. Ugyan az nap Belgrádbul fok ágyú-lövészek hallattak, és dél után egynéhány Törökök levelekkel jövének által, mellyek egy fajka-tisztól el-vétettek és a' F. V. H. Braunnak által-adattak. Egyik levél az Udvari Hadi Tanáts-hoz szóllott és azonnal Bétsbe küldettetett, a' másik a' Zemlini Igazgatót illette, mellyre az nap választ kívána a' Belgrádi Bafa.

Vásárhelyről Csongrád Vármegyében. Mivel a' Károlyi Gróf urasága alatt lévő Vásárhelynek vásártörője Fejes Antal a' Cs. K. ménesnek a' kemény-télben, tehetsége szerént könnyebbséget szerzett községénél nem tsak a' szekerezéshez tartozandó jármos Törökre nézve, mellyek a' falusi gazdákhöz telelésre küldöttettek, hanem azon kívül is, valahányszor vágó Török hajtattak a' táborba, és a' kemény hideg és

nagy hó miatt a' rendelt helyre nem érkezhettek, jól tartotta azokat, kiváltképen pedig minden alkalmatofsággal a' felséges szolgálatnak java mellett fokát fáradozott: ő Felsége a' nevezett vásár - bírót Fejleszté Antalt egy kegyelem - pénzzel aranyból emlékezteték - kéért meg - jutalmazni méltóztatott, melly az egész községnek jelen-létében mejjére függesztetett.

A' vágó - marhával való kereskedésnél szokásba vétetődött, hogy a' marha előre meg - vétetetik, és míg az el-hajtásnak ideje el-jő, addig a' meg-vett marha p. o. 2 hónapokig az el-adónál marad olly ok-vetésel hogy az el-adó színt olly jól tartsa, mint mikor még faját jószágá vala. A' vágó marhával való Cs. K. Kereskedés mind azokat a' kik meg-győztetnek arról, hogy a' Császárszámára meg - vett marhát roszszul tartják, vagy tsalárdsággal mennek véghez, büntetésül 1000 forintok fizetésére le-kötelezte, mellynek fele a' Cs. Kintsnek, fele pedig annak jut a' ki a' dolgot fel-adja. Ez a' gondofság szükséges volt, mivel meg-történt immár, hogy egy marhával kereskedőnél a' meg - vett ökrökből, 6 jó ökrök roszszakkal tseréltettek-fel. Ezt 3 Oláhok fel - adták, a' kik gulyások valának a' kereskedőnél, a' ki ezen tsalárdságot el-követte; és mellyért Mező hegyesen a' tábori Kommissáriusoknak jelen-létekben a' rendelt 500. ki-fizettettek nékiek, melly nagy rakás pénzen az Oláhok el - bámulván, számtalan fok kérefztet vetének, és álmélkodva kérdezék, ha vallyon ezen fok pénzhez igaz jufsok volna é, és jól lelki-esmérettel fel-fzedhetnék-é? Meg - taníttatván arról, hogy háfiségeknek jutalma ez a' pénz; menedék - levélre nem várakozván viszfza fíetének vele. A közel-lévő faluban mint tolvajok el-fogattattak; de mihelyt a' dolog be-jelentetett és a' szükséges pafsus a' Cs. K. Méneftől ki-adat-

tatott volna, szabadon el-botsáttattak. A' kérdésre, ha vallyon ezen pénzzel nem akarnának e' gazdaságot szerezni és házot venni magoknak, azt felelték: hogy nekik nem kell, sőt inkább mint hű pásztorok ennekutánna is fognának szolgálni és a' jó Császárijknek legyelmét hálálni.

Pesten. Folyvást mennek-el ezen a' fok rekruták, kik onnét felgyűl jövőn itten hajókba szállítatnak és Regimentjeikhez a' táborba vitéttetnek. A' közelebb múlt szombaton mintegy 800 Lengyel és Olasz rekruták költözködtek-ki a' roppant kaszárnából, és a' Duna alá-mentek. A' kapunál állának ismét egy számos csoport fogadott legények, a' kik többnyire a' Német Birodalombul valók valának, és azoknak helyébe bértettek, de a' kiknek fokáig maradások nem lészen benne. A' sebesen folyó Duna vízi hátán a' fok e- léget. Egy Császári lifzttel meg-rakodott hajó a' múlt napokban a' hid között való által-mentében a' víznek sebességétől el-ragadtatván a' hidnak neki tsa- pott, és lifzttel együtt el-süllyedt. — Aminapi gyű- lésnél Ó Budán 3 házak meg-égtenek; egy mézfá- rosnak 700 akó bora, melyet az előtt a' vízzel meg- tölt pintzéből a' szín alá hordatott, ki-folyt a' hordók- ból. — Hazánkban vízfönt gyűjtettetnek a' hadako- zásra alkalmas legények, és pedig régi rend szerént musika-szóval, minden erőltetés nélkül, szabad aka- ratjára hagyván kinek kinek, akár e' hazája mellett vitézkedni, vagy nem. E' végre minden Magyar gyalog Regimenttől 60 legények tisztekkel együtt kül- dettettek, hogy meg-határozott kerületekben katoná- kat fogadjanak. Ide fenn fognak zengeni a' hurok oda alá dörögni az ágyúk. A' Húszárok az egész országban szerte széllyel verbuálnak és válogatják a' lép legénységet. Vurmzer Húszárjai jó elő-menetel- lel

lel Pofonyban fogadnak legényeket, Efszterházi Húszárok Peften is fognak verbuálni. —

Zengből. Úgy látszik, hogy a' mi Fő Hadnaggyunk, Vukásovits, egész Montenegrot maga után vonzza; mert ujjontan 76 férjfiak jöttek ezen nemzetről és a' szabad sereg közzé állottak. Azt hirdetik, hogy ők tsak elől-járók, és hogy lafsan lafsan a' tartománynak nagyobb része el-fog érkezni. Ezek bárátságosan és tisztefégesen vífelik magokat, és úgy tettzik, hogy ennél a' kitsiny nemzetnél is nagy különbség vagon az élet-rendire és a' meg-világosodásra nézve. Az öregebbek ezen ujjonnan érkezett 76 emberek közzül abban különböztetik-meg magokat az ifjabb társaiktól, hogy hoszfszu és görbe kardjok ezüsttel körül verve, és pistolyok kövel ki-rakva vagon. Mivel olly számosan jönnek a' Montenegriták, egész kompánia fog fel-állittatni belőlök.

A' Zámofzi Török foglyoknak zendülések és szökések eránt egy tulajdon komissio küldettetett oda, egy tolmátsal együtt. Ezek a' szükevények mindnyájan verésekkel büntettek-meg, és onnét Stanizlávba vagy Járofszlávba vitettnek, hogy szökésekhez ne legyen módjuk. Ketten közzülök, a' kik ujra el-szöktek vólt, 9 napok múlva egy faluban közel a' Lengyel szélekhez meg-fogattattak. Az ottani egész kerület fel-indult, és 1000-nél több parasztok gyűltenek öfzve, nagyobb számát vélvén azoknak. — A' Győri Török rabok is meg-élték már a' jó életét; már ezután a' nehéz munkához fognak tartatni. Derekaszon készítettnek számokra a' békók, a' mellybe fognak verettetni és öfzve-lántzolva Plefsz várába munkára küldettetni. — Hiteles tudósításbol vettem, hogy a' Nádasdy Regementjeféle Szent-Iványi Hadnagy Úr

Konstantinápolyi rabságból tellyességgel meg - me-
kedett, és Török menedék - levéllel jön Haza felé.

Bétsi tudósítások.

A' Felséges Császárnak beteges állapotját hírde-
a' Bétsből vett levelek, és minden hűséges jobbá-
rnak szíveiket sértik - meg szomorú hírekkel. E'
napnak 13-ról és 14-ére esendő éjtszakában ő Fel-
sége a' Császár hirtelen nagyon köhögni és vert köpni
szedett; de a' következő napot tsendessen és kön-
nyebbedéssel töltötte.. 15-én viszont vért köpött, és
eddig erősebben, hogy sem először. Mivel ezen
avalya többször; viszsza térhet, ő Felsége 16-án
reggel a' szent vatsorával nyilván kívánt élni. Tized
órakor az udvari templomból vitteték az óltari
szentség, minden Test őrzőknek kísérése mellett a'
Császárnak szobájába. A' Cs. K. Felsőségek, minden
Ministerek, titkos Tanácsosok és Komornyikok, va-
mint minden dámák és fok egyéb udvari személyek
a' viafz fáklyákkal mentek a' szentséggel, melyet
Udvari Plébánus vitt vala, ki is azt ki-szolgáltatta
a' napon a' mese-játékok és közönséges vigsa-
k meg-tiltattak és minden plébániákban kívül és
a' városban a' szentségnek ki-tétele mellett, ő
Felségének élete hofszabbitásáért három napok alatt
közönséges könyörgések tartattak. 16-áról 17-ére nyu-
dalmas éjtszakája vólt ő Felségének, és reggel a'
avalyának körül-állásai szemlátomást meg-jobbul-
t. Ezen könnyebbedes egész napon tartott, az éjt-
saka tsendes vólt, és ő Felsége az álm által nagyon meg-
fólt. April. 12-én vasárnap még az Isteni tiszteletnél va-
a' Felsége jelen, és az előtte való napon a' szokott
Isteni tisztelet után a' fiatal Tatár-leánykának keresz-
tétésénél is meg-jelenék, a' kit ő Felsége 2 eszten-
előtt Krimiai útjában meg-vett vala. Született
Káf.

Káffában és mintegy 9 esztendő. A' Mária néven kívül, mellyet ez ideig viselt vala, a' kerefsztségben a' két nevek Ersébet és Josefa adattattak néki. A' Fő Hertzegné maga személye képében kerefsz - anyja lett.

Ő Felsége a' második Bánáti Regimentnek Obersterét, *Fellátsitset* Generál - májorságra emelni méltóztatott.

Azok a' tiz ágyú, a' mellyek nem régenten Bétsből Károlyvárra vitettettek, öszveséggel 324 má'sát és 80 fontot nyomnak. Arra rendeltettek pedig, hogy a' Boszniai Törökök hasában lyukat rántsanak.

A' fényes Porta roppant hadi készületeit folytatja még. A' Kapitány - Basa, a' mint hírlélik 200 ágyúzo-hajókat épített, mivelhogy tapasztalta, hogy Naszfau Hertzeg e' féle Orosz hajókkal leg - inkább károsította a' Török hajós sereget. A' sereges hajók - ra akarja azokat venni, és annakutánna ha lehet, az Orosz hadi feregets két azokkal meg - támadni; és O - tzakovnak vivását is segíteni a' tenger felől.

Az Algíri Dej 8 hajókat fegyverkeztet - fel, a' mellyekbe 3000 embert szállít és Kandia szigetre küld, hogy azt és az egész Árkhipelágust az Orosz hajós-sereg ellen óltalmazza. Ezen segítségen kívül a' Dej az ő tulajdon kintséből 4 millió piafterek - küld a' Török Császárnak.

Utóbbi hírek.

Uj-Gradiskáról April. 7én. A' Fő Vezértől Lodon Bárótól érkezett parantsolat szerént az ezen ment Fő Hertzeg Ferdinánd Regimentjéből egy o - tály Ó-Gradiskán fog maradni. Ma érkeztek ide nátból egy divízió Gräven Húszárok, a' kik 358 legény - számával vagynak és a' báni határ - szélekre rendeltettek.

Hazánknak jeles - két Vitéz, ugymint *Sztá* Generál - májor és *Knezevits* Fő Strázsa - mester, ki - tak e' világból.